

BOEKBESPREKINGEN

Biografisch Woordenboek van Nederland, Eerste Deel, Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage 1979. XI + 680 blz. f 125,—.

Een opvolger van de bekende biografische woordenboeken 'Van der Aa' (1852-1878) en *N.N.B.W.* (1911-1937) heeft zich aangediend en zal als *BWN* bekend worden. Ons respect gaat uit naar redactie en uitgever voor hun prestatie van formaat. Een commissie, onder voorzitterschap van I. Schöffer, met J. Charité als eindredacteur, draagt de verantwoordelijkheid voor het geheel. De inhoud van de artikelen blijft voor rekening van de auteurs - dat waren er nu circa tweehonderd. De firma Nijhoff geeft de serie uit in een kloeke, welverzorgde band; een royaal lettertype maakt het lezen tot een plezier.

Het uitkomen van volgende afleveringen zal, meer dan bij dit eerste deel, voor *DNK* aanleiding zijn, op artikelen in te gaan. Ditmaal heeft de redactie zich gericht op figuren die na 1900 overleden zijn en buiten ons bestek vallen. Maar nu reeds willen wij graag op het belang van de begonnen onderneming attenderen. Het 'Woord Vooraf' meldt dat de redactie het plan heeft biografieën te plaatsen van 'personen die een rol van enige betekenis voor Nederland gespeeld hebben'. De vraag rijst natuurlijk meteen of zo'n doelstelling te handhaven is en hoe zal worden uitgemaakt of iemand wel of niet 'van enige betekenis' is geweest. De redactie heeft echter gelijk met haar hoge ideaal. Bijstellen kan later altijd nog. Wie de verschenen editie doorneemt ontmoet zowel sporthelden, musici en zakenmensen als N.S.B.-ers; naast de 'gebruikelijke' geleerden en politici. Zullen ook uit voorbije eeuwen zulke figuren voor het voetlicht gehaald kunnen worden? Het zal alleen lukken als allerlei archieven opnieuw of voor het eerst zullen worden geraadpleegd. Dat belooft iets ook voor de kerkelijke en semi-kerkelijke archieven. Juist daar is allerlei te vinden dat de redactie van *BWN* op het oog heeft.

Inhoud en niveau van de artikelen zijn, voorzover wij hebben kunnen constateren, veelbelovend. Er is degelijk onderzoek verricht en er is nauwkeurigheid betracht bij de weergave van *acta et facta*. Wie ervaring heeft in het schrijven van lexiconartikelen weet hoe moeilijk de kunst is. Het achterhalen van details vraagt groot geduld. Er moet binnen het beschikbare biografisch materiaal geselecteerd worden. Allerlei vragen moeten beantwoord. Hoe is ooit een mens in enkele kolommen te typeren? Wat was het belangrijkste van zo'n leven? Welke methode van beschrijving is de beste; kan men volstaan met de chronologisch-zakelijke? Hoe moeten samenhangen worden aangegeven? Welke voorzichtige beoordeling is geoorloofd? Hoe vermijden wij plagiaat?

Veel waard is dat aanwijzingen voor verdere studie niet ontbreken. De redactie heeft de auteurs verzocht bij elke biografie gegevens te verschaffen over archiefbewaarplaatsen (rubriek A.), de belangrijkste publicaties (rubriek P.) en literatuur (rubriek L.) betreffende de behandelde persoon. Terwille van het belang van deze opzet moeten aangaande de uitwerking evenwel enkele kritische opmerkingen gemaakt worden. In dit eerste deel ontbreekt rubriek A. te dikwijls. Soms zullen inderdaad archiefgegevens niet te vinden zijn, maar in diverse gevallen hadden de medewerkers beter moeten zoeken. Ik noem